

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ

Τα παραμύθια είναι μια σπορά

Ρωτήσαμε
έναν από τους
σπουδαιότερους
Ελληνες
«παραμυθάδες»,
τον Ευγένιο
Τριβίζα, ο
οποίος, αν και
σπούδασε
Εγκληματολογία,
έχει καταρθώσει
να γίνει
παγκοσμίως
γνωστός για
τα παιδικά του
βιβλία.

Πιατί όλοι μας και κυρίως τα μικρά παιδιά θέλουν να πιστεύουν στα παραμύθια; Είναι μια βαθύτερη εσωτερική ανάγκη απόδρασης από τη σκληρή πραγματικότητα της αληθείας;

Τα παραμύθια δεν είναι απόδραση, αλλά μήνηση στη ζωή, μέσο κοινωνικοποίησης σε θεμελιώδεις έννοιες, όπως αυτές της δικαιούης, της γενεναότητας και της αυταπάρχυρτης. Με συμβολικό και αλληγορικό τρόπο μας μαθαίνουν ότι δεν πρέπει να υπηρετούμε μόνο την πραγματικότητα αλλά να την ξεπερνήμε. Μας δείχνουν ότι όλα είναι δυνατά, ότι πάντα υπάρχει ελπίδα, μας ενθαρρύνουν να τολμάμε να πολεμάμε τους δράκους που μας απελύουν και τους γίγαντες που μας δυναστεύουν.

Ακόμα και αν τα παιδιά θέλουν να μάθουν αίμεσα το βαθύτερο νόημά τους, τα παραμύθια επιδρούν θετικά στη σκέψη και τη συμπεριφορά τους. Είναι σα να σπέρνεις έναν σπόρο που κάποτε θα ευδοκιμήσει. Κάποιο στύμη δηλαδή θα συνδέουν τους παραμύθινους χαρακτήρες και τις μισθίκες καταστάσεις που τα είχαν συγκινήσει στην παιδική τους ηλικία με πραγματικές εμπειρίες και θα έχουν διαθέσιμους πολλήσιμους γνώμones για τη συμπεριφόρά τους.

Πολλά παραμύθια, ακόμα και τα παραδοσιακά, κρύβουν αρκετά «ακοτεινά» συναισθήματα αλλά και «τιμωρίες» των πρωταγωνιστών όταν φύγουν από τον δρόμο της «αρετής». Κοντολογίς δεν είναι τόσο «παιδικά». Πού φεύγεται αυτό;

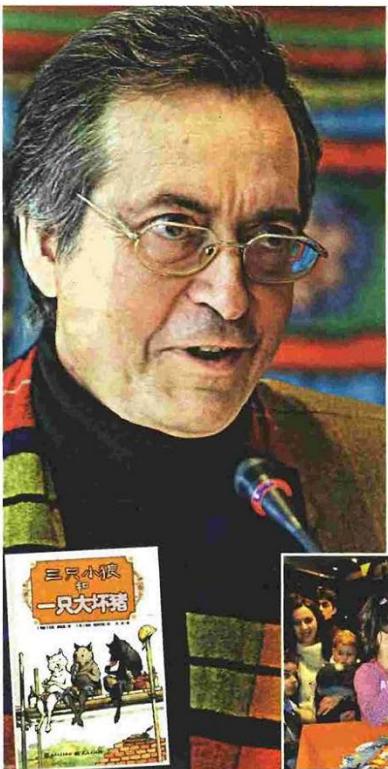
Δεν πρέπει να ξέχνουμε ότι τα παραμύθια δεν απευθύνονται αρχικά μόνο στα παιδιά αλλά σε όλη την κοινωνική ομάδα. Πολλά κλασικά παραμύθια, προτού εξωραιιστούν, αποστειρώθουν και ευπρέπιστούν για τα παιδικά κοινό,

παρουσιάζονται ακόμα και ακραίες μορφές συμπειριφορών όπως η νεκροφολία και η αμμοχώστα. Για παράδειγμα σε μία από τις αρχικές εκδόσεις του παραμύθιου Η Οραιά Κοιμούμένη δεν έπινε από ένα φίλι αλλά από τους πόνους του τοκετού και μάλιστα διδύμου, καρπό του αυστηρότερης ποδού του πρήγκιπα που της έγινε κάνει έρωτα, ενώ αυτή ακόμη κοιμάτων. Η εκδοχή αυτή μάλιστα, στα δημοσιεύτηκε από τον Στραταρόλα, τον οδήγησε στην Iερά Εξέσαση της Βενετίας.

Και τα έντεχνα δήμαρα παραμύθια έχουν τις σκοτεινές πλευρές τους. Τα περισσότερα παραμύθια, προτού εξωραϊστούν, ακρωτηριαστούν και εμπλουτίζονται με ευτυχισμένα φινάλε από μεταφραστές, διάσκευστές (με τελευταίο και καλύτερο τον Νίτσενε). Δεν ήταν ανόδυνες, χαρωπές ιστορίες, αλλά συγκλονιστικές ερωτικές τραγούδις. Ο απελπισμένος ερωτισμός του Αντερροεν επηρέασε τα παραμύθια του, τα τρία τέταρτα των οποίων προβλήθηκαν τον θάνατο ως θραμβευτική λύτρωση. Για παράδειγμα το παραμύθι με το απδόνι που ματώνει μέχρι θανάτου η καρδιά του από τον κακόθι του ρόδου εκφράζει συμβολικά τον χωρίς ανταπόκριση έρωτά του για την ήμορφη Σουηδέζα συπράνο Τζένι Λιντ.

Στα δικά τας παραμύθια δίνετε σχέδιο πάντα μια φωτεινή και αισθητική εικόνα. Γιατί το κάνετε αυτό;

Οσο πικρότερες οι απογοητεύσεις τόσο μεγαλύτερη η ανάγκη για ελπιδοφόρα οράματα. Διαφορετικά, κινδυνεύουμε να βυθιστούμε στο τέλμα της αδιαφορίας και της παραίτησης. Προσπαθώ να μεταδώσω το μηνύμα ότι έχουμε τη δυνατότητα να μετουσιώνουμε τις απογοητεύσεις σε εμπνεύσεις, τις κατακρίσεις σε διακρίσεις, την απογνωση σε γνώση.

Τα παραμύθια του έχουν μεταφραστεί ακόμα και στην κινεζική γλώσσα.

Ενας από τους πλέον αγαπημένους συγγραφείς των παιδιών ο Ευγένιος Τριβίζας ζωγραφίζει τη μάτια μικρής φίλης του